

Одеський національний медичний університет
Стоматологічний факультет
Кафедра Загальної фармації з курсом клінічної фармакології

Силабус навчальної дисципліни
«КЛІНІЧНА ФАРМАКОЛОГІЯ»

Обсяг	Кредитів (ECTS) – 1,0 Загальна кількість годин – 30
Рік навчання	4
Семестр	7, 8
Дні, час, місце	Відповідно до затвердженого розкладу занять.
Викладачі	Нікогосян Л.Р., завідувач кафедри, д. мед. н., професор Стречень С.Б., к. мед. н., доцент Відавська Г.Г., к. мед. н., доцент Трегуб Т.В., к. мед. н., доцент Полуденко Г.О., асистент
Контактний телефон	(048) – 726-48-61
E-mail	odmu_general.pharmacy@ukr.net
Робоче місце	вул. Базарна, 77
Консультації	За графіком кафедри

КОМУНІКАЦІЯ info.odmu.edu.ua/chair/general_pharmacy/
Microsoft Teams

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предметом вивчення дисципліни «Клінічна фармакологія» є зміни в організмі хворого під впливом лікарських засобів (фармакодинаміка), а також їх перетворення в організмі (фармакокінетика); закономірності між хімічною будовою, фізико-хімічними властивостями і фармакологічною дією лікарських засобів; застосування лікарських засобів для лікування конкретних хворих та з профілактичною метою.

Пререквізити і постреквізити курсу: медична біологія, нормальна та патологічна фізіологія, мікробіологія, медична хімія, фармакологія, патоморфологія, лабораторна та функціональна діагностика, фармакотерапія.

Мета викладання курсу «Клінічна фармакологія» є оволодіння достатнім обсягом теоретичних знань та практичних навичок для проведення максимально раціональної лікарської терапії у конкретного хворого, методологією вибору найбільш ефективних та безпечних лікарських засобів, а також їх комбінацій, враховуючи індивідуальні особливості організму, перебіг та форму захворювання, наявність супутньої патології, на основі даних доказової медицини.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Клінічна фармакологія» є набуття теоретичних знань щодо визначення групової належності лікарських

засобів, їх фармакокінетики, фармакодинаміки, проявів можливих побічних реакцій, симптомів передозування, заходів, що запобігають виникненню та сприяють усуненню небажаних реакцій, головних показань до призначення і взаємодії з іншими лікарськими засобами та набуття практичних навичок, зокрема вибір необхідного препарату, адекватної лікарської форми, дозового режиму введення хворим з основними стоматологічними захворюваннями; надання необхідної стандартної фармакотерапевтичної допомоги при найпоширеніших ургентних станах.

Очікувані результати:

Студент повинен знати:

- основні шляхи фармакологічної корекції захворювань, порушень функції органів та систем;
- номенклатуру та класифікації лікарських засобів, фармакологічну та фармакотерапевтичну характеристику основних груп лікарських засобів;
- прояви можливих побічних реакцій лікарських засобів, симптоми передозування сильнодіючими та отруйними лікарськими засобами, методи їх попередження та принципи лікування.

Студент повинен вміти:

- виписувати та аналізувати рецепти на лікарські препарати у різних лікарських формах відповідно до сучасного законодавства України;
- надавати фармакологічну та фармакотерапевтичну характеристику лікарським засобам, логічно пов'язувати механізм дії з фармакодинамікою, фармакодинаміку з показаннями, а побічні ефекти з протипоказаннями до їх застосування;
- визначати в залежності від особливостей фармакокінетики лікарських засобів кратність прийому лікарського засобу, його добову, курсову дози у пацієнтів різного віку відповідно до супутніх захворювань та застосування інших лікарських препаратів;
- прогнозувати наслідки взаємодії лікарських засобів при їх комбінованому введенні, лікарських засобів та компонентів їжі, лікарських засобів та алкоголю;
- надавати раціональну фармакотерапевтичну допомогу при найпоширеніших стоматологічних захворюваннях та ургентних станах, що зустрічаються в стоматології.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання: курс клінічної фармакології передбачає і викладається у формі практичних занять (20 годин) та самостійної роботи студентів (10 годин).

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Предмет, задачі клінічної фармакології. Клінічна фармакодинаміка, фармакокінетика ЛЗ. Курація хворих.

Тема 2. Клініко-фармакологічна характеристика антиангінальних та антиішемічних ЛЗ.

Тема 3.Клініко-фармакологічна характеристика ЛЗ, що впливають на судинний тонус (антигіпертензивні та гіпертензивні).

Тема 4.Клініко-фармакологічна характеристика ЛЗ, що впливають на згортання крові (фібринолітики, антикоагулянти, антиагреганти, коагулянти).

Тема 5.Клініко-фармакологічна характеристика антибактеріальних ЛЗ.

Тема 6.Клініко-фармакологічна характеристика протизапальних ЛЗ (нестероїдні та стероїдні).

Тема 7.Клініко-фармакологічна характеристика ЛЗ для загальної та місцевої анестезії та антисептиків.

Тема 8.Клініко-фармакологічна характеристика ЛЗ, що впливають на бронхіальну прохідність та протиалергічних ЛЗ.

Тема 9.Взаємодія ЛЗ: визначення, види, особливості в стоматологічній практиці. Побічна дія ЛЗ: профілактика і лікування.

Тема 10.Захист УДРС. Залік.

Перелік рекомендованої літератури:

1. Клінічна фармакологія / За ред. проф. М.І.Яблучанського, проф. В.М.Савченко. – Харків, 2011. – 406 с.
2. Клінічна фармакологія невідкладних станів у практиці стоматолога: навч.посіб. / О.М.Біловол, Л.Р.Боброннікова, І.І.Вакалюк та ін.; за ред. О.М.Біловола. – К.: ВСВ «Медицина№», 2018. – 296 с.
3. Клініко-фармакологічний глосарій: навч. посібник / В.Й.Кресюн, В.В.Годован, С.Б.Стречень. – Одеса: ОНМедУ, 2015. – 328 с.
4. Михайлов И.Б. Клиническая фармакология: Учебник для студентов медицинских вузов. – СПб.: «Сотис-Мед», 2013. – 587 с.
5. Фармакологія: підручник для студ. стомат. ф-тів вищих мед.навч.закладів: вид. 2-е / [І.С.Чекман, В.Й.Кресюн, В.М.Бобирьов, В.В.Годован та ін.] – Вінниця: Нова Книга, 2017. – 432 с.
6. С.Б.Стречень, Г.Г.Відавська, Т.В.Трегуб, І.В.Базалєєва, Г.О.Полуденко, Ю.І.Ржевська. Навчально-методичний посібник до практичних занять з клінічної фармакології для студентів стоматологічного факультету. – Одеса, 2020. – 148 с.

Інтернет-ресурси:

1. Міжрегіональне товариство спеціалістів доказової медицини: <http://www.osdm.org/index.php>
2. Вісник доказової медицини: <http://www.evidence-update.ru>
3. Європейське товариство клінічних фармакологів і фармакотерапевтів: <http://www.eacpt.org>
4. Ресурс по взаємодії лікарських засобів: <http://medicine.iupui.edu/flockart/>

ОЦІНЮВАННЯ

Загальна система оцінювання	Участь в роботі впродовж циклу за 200-бальною шкалою
Шкали оцінювання	Традиційна 4-бальна шкала, багатобальна (200-бальна) шкала, рейтингова шкала ECTS

Умови допуску до підсумкового контролю	До підсумкового контролю допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою аудиторні заняття, виконали усі види робіт, які передбачені програмою та одержали оцінки, достатні для конвертації у мінімальну кількість балів (не менше ніж 120 балів за поточну успішність).	
Залік	Полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних заняттях та під час самостійної роботи, проводиться на останньому занятті з дисципліни, та виставляється за результатами поточного контролю та виражається за двобальною шкалою: «зараховано» або «не зараховано».	<i>Максимальна кількість балів – 200.</i> <i>Мінімальна кількість балів – 120.</i>

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ передбачає підготовку до практичних занять та заліку, ведення робочого зошиту, написання учбово-дослідницької роботи, контролюється під час перевірки поточних знань студентів і проведення залікового заняття.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання

До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, відпрацювали усі навчальні заняття та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Відпрацювання пропущених практичних занять, незалежно від причини пропуску, та консультації відбуваються згідно з кафедральним графіком відробіток та консультацій. Відпрацювання пропущених практичних занять проводиться із записом у журналі відробіток кафедри та відміткою на бланку дозволу з деканату. Пропуск лекції без поважної причини відпрацьовується студентом через співбесіду з лектором, або презентацію пропущеної теми. Перескладання поточного та підсумкового модулів з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій передбачених «Положенням про диплом державного зразка з відзнакою»

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- ♦ самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- ♦ посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- ♦ дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- ♦ надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, іспиту, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компоненту освітньої програми;
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання стипендій, грантів тощо;
- повідомлення суб'єкта, який здійснює фінансування навчання (проведення наукових досліджень), установи, що видала грант на навчання (дослідження), потенційних роботодавців, батьків здобувача вищої освіти про вчинене порушення;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії або нарахування штрафних балів у такому рейтингу;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих Університетом пільг з оплати навчання;
- відрахування з Університету.

Політика щодо відвідування та запізнь: присутність на всіх заняттях: лекціях, практичних заняттях, поточному та підсумковому контролю є обов'язковою (виняток: поважна причина). Запізнення більш ніж на 5 хвилин без поважної причини не допускається. Протягом двох днів у будь-якій зручній для студента формі інформувати деканат про причини, які унеможливають

відвідування занять та виконання інших завдань, передбачених навчальною програмою.

Мобільні пристрої: заборонене списування під час контролю знань (включно із використанням мобільних технічних засобів передачі інформації).

Поведінка в аудиторії:

- відвідувати лекції, практичні заняття відповідно до розкладу в халатах;
- не запізнюватися на заняття;
- не розмовляти під час занять;
- відключати мобільний телефон.